

КОД КОГА СМО СЕ У СВЕТУ ЗАДУЖИЛИ ПО ПРЕВИСОКИМ КАМАТАМА

Спасавање Србије из канџи Лондонског клуба

Када нашим грађанима дуг по кредитима постане претежак онда га рефинасирају уз повољније услове. Ових дана исто то намерава да уради и држава Србија. Кредит од 500 милиона долара, који добијамо од Руске Федерације, искористиће се добрим делом за намиривање старих зајмова према Лондонском клубу поверилаца.

Како је недавно објаснио министар финансија и привреде Млађан Динкић, разлог су повољније камате. Повериоцима, окупљеним око Лондонског клуба, плаћамо годишњу камату од 6,75 одсто. Што се тиче руског кредита, ту је стопа 3,75 процената, па већ то јасно говори да ћемо дуг убудуће сервисирати под повољнијим условима.

Руски зајам ипак је само кап у мору наших дуговања. Према подацима Народне банке Србије, спољни дуг наше земље је концем прошле године износио 25,7 милијарди евра. Највећи део, или 12 милијарди евра, дугујемо страним финансијским институцијама и пословним партнерима. Просечна пондерисана каматна стопа је 4,24 одсто, почек око три године, а рок отплате осам година.

С друге стране, међународним финансијским институцијама, где спада и ММФ, Србија дугује 8,1 милијарду евра. Ту су услови повољни, просечна пон-

дерисана каматна стопа је 2,43 одсто, почек четири године, а цео рок 16 година. Према страним владама и њиховим развојним банкама дуг је 2,9 милијарди евра. Просечна пондерисана стопа је 2,80 одсто, почек пет

година, а рок враћања две деценије.

Веома неповољне услове Србија има код задуживања преко хартија од вредности у иностранству. Дугујемо 2,7 милијарди евра, уз просечну камату од 6,7 одсто, на осам година и исти период почека.

Када се за текућу 2013. годину среди статистички подаци видеће се колико смо добили, а колико изгубили. Тек, из претходних података је и више него јасно да ће сваки динар уштеде добро доћи.

Економиста Мирослав Здравковић сматра да је за мењање камата по принципу нижа за вишу добра идеја. Он је недавно рекао да су камате у свету на изузетно ниском нивоу. Зато,

ако постоје услови да се комплетан спољни дуг реструктурира онда је право време за то. Он процењује да је Србија ликвидна и да је само питање у којој мери ће преусмерити новац за превремену отплату дуга.

Очигледно да је о нашој ликвидности водила рачуна и руска страна када је зајам одобарвала. Ипак, прву траншу од 300 милиона долара добићемо безусловно, а друга се условљава аранжманом са Међународним монетарним фондом, што говори о кредитбилитету који Србија има, тачније нема, према страним повериоцима па била то и руска страна?

- Да би се добила права слика о том захтеву требало би прво погледати цео аранжман. Тек мањи део кредита, то јест 200 милиона долара, условљен је аранжманом - каже стручњак Економског института Иван Николић. - Када земља има финансијских проблема зове у помоћ ММФ. А то што ми сада немамо аранжман са њима говори да текућих проблема немамо али и да их не очекујемо у будућности. Не знам шта руска страна очекује - да ли стэнд бај аранжман или из предострожности. Искрено сада су, како се стручно каже, макроекономски агрегати стабилни. Цела финансијска ситуација у Србији је боља него у исто време прошле године.

Када се о нашим дуговима говори увек је мера евро. Руски кредит смо узели у доларима, колико ће то утицати на сервисирање обавеза

- Ризик је двоструки јер ће сада, у случају слабљења наше домаће валуте, транша зависити не само од односа динар - евро него и релације долар - евро. Само ће време показати колико је ово било добро - каже Николић.

Д. Вујошевић

Раст привреде једина нада

Већ смо научили да је лакше задужити се него зајам касније сервисирати и спасити се својеврсне дужничке зависности. Због тога се, наравно, и намеће питање шта треба предузети како би се обавезе према кредиторима редовно измиривале?

Економски аналитичар и берзански стручњак Ненад Гујаничић тврди да уколико домаћа привреда у наредној декади оствари стопу раста бруто домаћег производа између пет и шест одсто будућа поколења неће имати разлога да брину о дужничком баласту: У супротном дужничка криза ће нам стално висити над главом.